

INTERVJU · ENKÖPINGS PROFILER

► På en gård i Sparrsätra utanför Enköping tränas några av Sveriges mest välbetalda och lukttränade hundar.

De ska kunna hitta miljögifter, narkotika eller dynamit fort.

– Men oavsett hur allvarligt jobbet känns för människor så handlar det om lust och lek för hunden säger tränaren Per-Johan Vidén.

Text och foto: Charlotte Rückl

Hundarna letar dynamit med glädje

ARBETSGLÄDJE. "Lust och lek är alltid det som måste motivera hundarna."

SPARRSÄTRA

Labradoren Kotten nästan hoppar in i sin arbetsuniform.

Varje typ av jobb har en egen uniform. På så vis vet hunden vad som väntas av honom.

Att det är pur glädje som han förknippar jobbet med går inte att ta miste på.

Så fort han kommer ut ur bilen vet han vad som gäller och han är alldeles för fokuserad på det som väntar för att hinna hälsa på någon.

– Lust och lek är alltid det som måste motivera hundarna till att börja lära sig jakten på molekylerna säger tränaren Per-Johan Vidén.

Spårar källan

Lukten de följer består av molekyler som explosivhundar lär sig att spåra till dess ursprungskälla.

– Vilken hundras som man använder för den här typen av jobb är inte så noga. Men eftersom labradoren är en trevlig familjehund så föredrar jag dem, säger Per-Johan Vidén.

Explosivhund Miljö och Säkerhet Sverige AB finns i landsbygds- miljö i Enköping kommun och de tar uppdrag som går ut på att spåra miljögifter, narkotika, väggloss och dynamit i stora delar av landet.

Per-Johan tar emot på tränings- platsen som är en gård med ett specialinrett gammalt häststall.

I en del av stallet som liknar en före detta sadelkammare visar Per-Johan en maskin som står mitt i rummet på ett bord.

Den har flera runda hål i vatten- glasstorlek och där bakom en högre del där uppenbart någon form av maskineri är inbyggt.

Belönas med godis

Kotten har fått på sig sin uniform och hoppar glatt upp på bordet efter hussus kommando. Maskinen går igång och nu börjar Kotten att lukta sig till det ämne som är gömt i ett av de runda hålen.

Så fort han luktar sig till rätt hål får han en godis.

Sedan placerar maskinen om lukten till ett annat hål och så får

Kotten fortsätta att snabbt leta sig till den plats som luktmolekylerna har flyttats till.

Kotten är äldst bland hundarna och klarar sitt uppdrag galant.

I övriga delar av träningslägret finns bord och hyllor där små påsar eller lådor är märkta med olika lukter.

På ett bord ligger till exempel små tygsnuttar i påsar som det står människonamn på.

På en hylla står en burk med tex- ten "barkborre" på.

Extremt bra luktsinne

Sedan finns där ytterligare ett av- långt bord med hål. Här finns ingen maskin men här läggs också lukt- prover i hålen för att hundarna ska tränas i att hitta rätt fort.

Varför används just hundar fort- farande för att spåra lukter?

– För att deras luktsinnen är så otroligt välutvecklade och de är smidigare än maskiner, säger Vi- dén.

Han gör jämförelsen att hundens luktsinne i relation till människans

● ● Deras luktsin- nen är så otro- ligt välutvecklade och de är smidigare än ma- skiner.

– När en hund har lärt sig leken att hitta en doft så är det bara att lägga till nästa doft och utöka. Då har de redan lärt sig hur det går till.

Letar ofta dynamit

I sommar har företaget fått in många uppdrag och det går bra för dem. Utöver Per-Johan finns en trä- nare i Nora.

Främst får de in uppdrag gäl- lande dynamit. Det kan vara i till exempel en bergtäkt där en ny ägare har tagit över och vill se om något gammalt explosivt har glömts bort.

Det kan låta lite riskabelt att hundar ska komma i närheten av dynamit men Per-Johan Vidén försäkrar att det inte är någon som helst fara.

– Hundarna är så lätta att deras vikt inte kan trigga igång någon explosion.

Hundar som söker minor däre- mot kan utsättas för fara, men såna uppdrag tar inte Explosivhund Miljö & Säkerhet Sverige emot i dagsläget.

LAB. Per Johan Vidén tycker om labradorer som explosivhundar.

FOTO: CHARLOTTE RÜCKL

ALERT. Hunden Kotten är ivrig att få sätta igång sitt träningspass.

FOTO: CHARLOTTE RÜCKL

Hundar och dofter:

- Hundar har 200 miljoner luktceller. Människan bara 5 miljoner.
- Till och med chihuahuer kan lära sig att leta dynamit.
- Förut var den svenska militä- ren långt fram i utvecklingen av att träna explosivhundar och metoden spred sig till andra länder.
- Hundar lär sig bäst att leta dofter genom lek och lust.

”Hundarna är så lätta att deras vikt inte kan trigga igång någon explosion.”

LUKTRÄNING. Per Johan Vidén i hundarnas träningsanläggning med hunden KOTTEN.

FOTO: CHARLOTTE RÜCKL